ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ
3 Οκτωβρίου 1985 *

Στην υπόθεση 214/83,

Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, εκπροσωπούμενη από τον M. Seidel, Ministerialrat στο γερμανικό ομοσπονδιακό υπουργείο οικονομίας στη Βόννη, και τους δικηγόρους Κολωνίας A. Deringer και J. Sedemund, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο την πρεσβεία της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας,

προσφεύγουσα,

υποστηριζόμενη από την

Wirtschaftsvereinigung Eisen- und Stahlindustrie, με έδρα το Düsseldorf, εκπροσωπούμενη από το δικηγόρο Κολωνίας D. Knopp με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο το δικηγόρο J. Loesch,

παρεμβαίνουσα,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης από το νομικό της σύμβουλο N. Koch και την M.-J. Jonczy, μέλος της νομικής της υπηρεσίας, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον M. Beschel, κτίριο Jean Monnet, Kirchberg,

καθής,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση ακυρώσεως εν μέρει των αποφάσεων 83/391/ΕΟΚ, ΕΚΑΧ, 83/393/ΕΚΑΧ, 83/396/ΕΚΑΧ και 83/399/ΕΚΑΧ της Επιτροπής, της 29ης Ιουνίου 1983, με τις οποίες η Επιτροπή επέτρεψε στις κυβερνήσεις του Βελγίου, της Γαλλίας, της Ιταλίας και της Μεγάλης Βρετανίας να χορηγήσουν ενισχύσεις σε ορισμένους παραγωγούς σιδήρου και χάλυβα (ΕΕ 1983, L 227, σσ. 1, 14, 24 και 36),

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

συγκείμενο από τους Mackenzie Stuart, πρόεδρο, G. Bosco και O. Due, προέδρους τμημάτων, P. Pescatore, T. Koopmans, U. Everling, K. Bahlmann, Y. Galmot και R. Joliet, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: P. VerLoren van Themaat
γραμματέας: H. A. Rühl, κύριος υπάλληλος διοικήσεως

αφού άκουσε το γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του στη συνεδρίαση της 23ης Μαΐου 1985,

εκδίδει την ακόλουθη

ΑΠΟΦΑΣΗ

(Το μέρος που περιέχει τα πραγματικά περιστατικά παραλείπεται)

Σκεπτικό

1 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη γραμματεία του Δικαστηρίου στις 22 Σεπτεμβρίου 1983, η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας άσκησε, δυνάμει του άρθρου 33, εδάφιο 1, της Συνθήκης ΕΚΑΧ προσφυγή με την οποία ζητεί την ακύρωση των αποφάσεων 83/391, 83/393, 83/396 και 83/399 της Επιτροπής, της 29ης Ιουνίου 1983, των σχετικών με τις ενισχύσεις που οι κυβερνήσεις του Βελγίου, της Γαλλίας, της Ιταλίας και της Μεγάλης Βρετανίας σχεδιάζουν να χορηγήσουν σε ορισμένους παραγωγούς σιδήρου και χάλυβα (ΕΕ L 227, σσ. 1, 14, 24 και 36).

2 Με την ανταπάντησή της η προσφεύγουσα προέβη σε νέα διατύπωση του αιτήματός της, υπό την έννοια ότι ζητεί την εν μέρει μόνο ακύρωση των προσβαλλομένων αποφάσεων. Σύμφωνα με τη διατύπωση αυτή η προσφεύγουσα ζητεί την ακύρωση:

— ως κύριο αίτημα: καθόσον οι τέσσερις αποφάσεις δέχονται ότι συμβιβάζονται με την κοινή αγορά ενισχύσεις που δεν είναι απολύτως απαραίτητες για την υλοποίηση των προγραμμάτων αναδιαρθρώσεως της βιομηχανίας σιδήρου και χάλυβα στις τέσσερις χώρες·

— επικουρικώς: καθόσον το ύψος των ενισχύσεων που επετράπη να χορηγήσουν τα τέσσερα κράτη μέλη υπερβαίνει το ύψος των ενισχύσεων που κοινοποιήθηκαν στην Επιτροπή μέχρι τις 30 Σεπτεμβρίου 1982.

I — Το ιστορικό της διαφοράς

3 Από την εποχή που εμφανίστηκαν, το 1973, οι ειδικές δυσχέρειες που πλήττουν τη βιομηχανία σιδήρου και χάλυβα στην Κοινότητα, η βιωσιμότητα πολλών επιχειρήσεων του τομέα απειλήθηκε σοβαρά από συνδυασμό διαφόρων παραγόντων μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται ιδίως το πλεόνασμα της παραγωγικής ικανότητας και η πτώση των τιμών. Για την αντιμετώπιση της καταστάσεως αυτής, ή την εξάλειψη των συνεπειών της, ορισμένα κράτη μέλη χορήγησαν ενισχύσεις στις επιχειρήσεις σιδήρου και χάλυβα.

4 Για την αντιμετώπιση της εξελίξεως αυτής η Επιτροπή εκδήλωσε την πρόθεση λήψεως σειράς μέτρων με στόχο την αναδιάρθρωση του κλάδου της βιομηχανίας σιδήρου και χάλυβα, μεταξύ των οποίων και την επεξεργασία συστήματος ενισχύσεων που να επιτρέπει το συντονισμό των επιδοτήσεων που χορηγούν τα κράτη μέλη σε κοινοτικό επίπεδο. Η Επιτροπή ανακοίνωσε, από το 1977, ότι με το σύστημα αυτό θα έπρεπε να διασφαλιστεί ότι οι ενισχύσεις προς τις επιχειρήσεις σιδήρου και χάλυβα θα υπηρετούν το στόχο της εκ βάθους αναδιαρθρώσεως ολόκληρου του κλάδου και ότι δεν θα προκαλούν στρεβλώσεις του ανταγωνισμού αντίθετες προς το κοινό συμφέρον.

5 Σ' αυτό το πλαίσιο η Επιτροπή, με σύμφωνη γνώμη του Συμβουλίου, θέσπισε τη γενική απόφαση 257/80, της 1ης Φεβρουαρίου 1980, περί θεσπίσεως κοινοτικών κανόνων για τις ειδικές ενισχύσεις προς τη βιομηχανία σιδήρου και χάλυβα (ABl. L 29, σ. 5). Στις αιτιολογικές σκέψεις της αποφάσεως αναφέρεται ότι η προσπάθεια αναδιαρθρώσεως, που είναι απαραίτητη για να προσαρμοστεί η παραγωγική ικανότητα σιδήρου και χάλυβα προς την προβλεπόμενη ζήτηση και για να αποκατασταθεί η ανταγωνιστικότητα του τομέα, υπερέβαινε τις οικονομικές δυνατότητες όλων σχεδόν των επιχειρήσεων σιδήρου και χάλυβα. Δεδομένου ότι ήταν αδύνατον να εγκαταλειφθεί η προσπάθεια αναδιαρθρώσεως χωρίς να τεθεί σε κίνδυνο η υλοποίηση των σκοπών της Συνθήκης ΕΚΑΧ, ήταν απαραίτητο να θεσπιστεί ένα κοινοτικό σύστημα που να επιτρέπει τη χορήγηση ειδικών ενισχύσεων στη βιομηχανία σιδήρου και χάλυβα που να χρησιμοποιούνται για σαφώς καθορισμένους σκοπούς, υπό την προϋπόθεση ότι συμβάλλουν στην αναδιάρθρωση του τομέα, ότι η διάρκεια και το ύψος τους θα είναι περιορισμένα και ότι δεν θα προκαλέσουν απαράδεκτες στρεβλώσεις του ανταγωνισμού.

6 Η απόφαση αυτή αντικαταστάθηκε με τη γενική απόφαση 2320/81 της Επιτροπής, της 7ης Αυγούστου 1981, περί θεσπίσεως κοινοτικών κανόνων για τις ενισχύσεις στη βιομηχανία σιδήρου και χάλυβος (ΕΕ L 228, σ. 14). Σύμφωνα με τις αιτιολογικές σκέψεις της εν λόγω αποφάσεως η κρίση της βιομηχανίας σιδήρου και χάλυβος ενετάθη, καθώς η ζήτηση για τα περισσότερα προϊόντα μειώθηκε και επιδεινώθηκαν οι οικονομικές δυσχέρειες των επιχειρήσεων. Η ανάγκη μειώσεων της παραγωγικής ικανότητας και αποκαταστάσεως της ανταγωνιστικότητας έγινε κατεπείγουσα. Για να πραγματοποιηθεί η αναδιάρθρωση κατά τρόπο συνεκτικό, θα ήταν ενδεδειγμένη η καθιέρωση ενός καθολικού κοινοτικού συστήματος ενισχύσεων που λαμβάνει υπόψη τόσο την εξέλιξη των συνθηκών όσο και την πείρα που αποκτήθηκε από την εφαρμογή της αποφάσεως 257/80/ΕΚΑΧ. Ένα σύστημα της μορφής αυτής, ενώ θα διατηρεί τους ίδιους όπως και πριν ευρείς στόχους, θα πρέπει να εξασφαλίζει ότι, με την εφαρμογή αυστηρότερων κανόνων που θα αποσκοπούν στην προοδευτική κατάργηση των ενισχύσεων εντός καθορισμένης χρονικής περιόδου, η αναδιάρθρωση, συμπεριλαμβανομένων των μειώσεων της παραγωγικής ικανότητας, θα υλοποιηθεί με όλη την απαιτούμενη ταχύτητα.

7 Η απόφαση 2320/81 (στο εξής: δεύτερος κώδικας ενισχύσεων) προβλέπει ενιαία διαδικασία για να καθοριστεί αν οι ενισχύσεις προς τη βιομηχανία σιδήρου και χάλυβα, υπό οποιαδήποτε μορφή και αν χορηγούνται, μπορούν να θεωρηθούν ότι συμβιβάζονται με την καλή λειτουργία της κοινής αγοράς. Για να υπαχθεί μια ενίσχυση στην κατηγορία αυτή πρέπει, καταρχάς, να συγκεντρώνει τις γενικές προϋποθέσεις που προβλέπει το άρθρο 2 του κώδικα, μεταξύ των οποίων η απαίτηση ότι η ενδιαφερόμενη επιχείρηση θα έχει αναλάβει την εκτέλεση προγράμματος αναδιαρθρώσεως και ότι στο πλαίσιο της ενισχύσεως δεν θα πραγματοποιηθεί καμία πληρωμή μετά τις 31 Δεκεμβρίου 1985. Οι ενισχύσεις πρέπει, επίσης, να συγκεντρώνουν τις ειδικές προϋποθέσεις που προβλέπουν τα άρθρα 3 μέχρι 7, η αυστηρότητα των οποίων κυμαίνεται ανάλογα με την μορφή της σχεδιαζομένης ενισχύσεως· από την άποψη αυτή οι εν λόγω διατάξεις προβαίνουν σε διάκριση μεταξύ των ενισχύσεων σε επενδύσεις, των ενισχύσεων για το κλείσιμο, των ενισχύσεων για τη λειτουργία, των επειγουσών ενισχύσεων και των ενισχύσεων για την έρευνα και την ανάπτυξη.

8 Σύμφωνα με το άρθρο 8 του δεύτερου κώδικα ενισχύσεων, η Επιτροπή, για να παρουσιάζει τις παρατηρήσεις της, τηρείται εγκαίρως ενήμερη των προγραμμάτων που αποβλέπουν στην εγκαθίδρυση ή τροποποίηση των ενισχύσεων που αναφέρονται στα άρθρα 3 έως 7. Οι κοινοποιήσεις αυτές πρέπει να της αποστέλλονται το αργότερο μέχρι τις 30 Σεπτεμβρίου 1982. Το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος δεν μπορεί να θέτει σε εφαρμογή τα σχεδιαζόμενα μέτρα παρά μόνο με τη συγκατάθεση της Επιτροπής και συμμορφούμενο με τους όρους που αυτή καθορίζει. Το άρθρο 8 ορίζει, επίσης, ότι η Επιτροπή οφείλει, πριν λάβει θέση επί των πλέον σημαντικών κοινοποιουμένων προγραμμάτων ενισχύσεως, να ζητεί τη γνώμη των κρατών μελών επ' αυτών.

9 Στις 29 Ιουνίου 1983, η Επιτροπή εξέδωσε, βάσει του δεύτερου κώδικα, εννέα χωριστές αποφάσεις, δηλαδή τις τέσσερις προσβαλλόμενες αποφάσεις καθώς και πέντε αποφάσεις οι οποίες απευθύνονται, αντιστοίχως, στις κυβερνήσεις της Γερμανίας, της Ελλάδος, της Ιρλανδίας, του Λουξεμβούργου και της Ολλανδίας. Με τις εννέα αυτές αποφάσεις η Επιτροπή ενέκρινε τη χορήγηση, εντός των εννέα ενδιαφερομένων κρατών μελών, όλων των τύπων ενισχύσεων που προβλέπονται στα άρθρα 3 έως 7 του κώδικα εκτός του τύπου « επείγουσες ενισχύσεις ».

10 Οι εννέα αποφάσεις της 29ης Ιουνίου 1983 αφορούν συνολικά ενισχύσεις ύψους 21,9 δισεκατομμυρίων ECU και συνεπάγονται, για τα προϊόντα θερμής ελάσεως, μείωση της παραγωγικής ικανότητας κατά 26,7 εκατομμύρια τόνους. Οι τέσσερις προσβαλλόμενες αποφάσεις αφορούν συνολικά ποσό ενισχύσεων 17,5 δισεκατομμυρίων ECU και μείωση της ικανότητας παραγωγής κατά 18,7 εκατομμύρια τόνους.

11 Αφού διατύπωσε επανειλημμένως επιφυλάξεις για την πολιτική ενισχύσεων που ακολουθεί η Επιτροπή και αφού επέμεινε, στο πλαίσιο των διαβουλεύσεων που προβλέπει ο δεύτερος κώδικας ενισχύσεων, στην αυστηρή τήρηση των διατάξεων της εν λόγω αποφάσεως, η γερμανική κυβέρνηση άσκησε την παρούσα προσφυγή ακυρώσεως. Η προσφυγή στρέφεται μόνο κατά των τεσσάρων αποφάσεων που απευθύνονται στις κυβερνήσεις του Βελγίου, της Μεγάλης Βρετανίας, της Γαλλίας και της Ιταλίας διότι το ύψος των ενισχύσεων που επιτρέπουν οι αποφάσεις αυτές είναι, κατά την άποψη της προσφεύγουσας, υπερβολικό σε σχέση με τη μείωση της παραγωγικής ικανότητας που επιβάλλουν. Η δυσαναλογία αυτή ευνοεί τους παραγωγούς σιδήρου και χάλυβα των τεσσάρων αυτών κρατών μελών, παραγωγούς οι οποίοι ήδη και επί μακρό είχαν λάβει σημαντικές επιδοτήσεις.

12 Η Wirtschaftsvereinigung Eisen- und Stahlindustrie, ένωση γερμανικών επιχειρήσεων σιδήρου και χάλυβα που αποσκοπεί στην υπεράσπιση των συλλογικών συμφερόντων των μελών της, παρενέβη στη διαφορά υπέρ των αιτημάτων της προσφεύγουσας. Αμφισβητεί την άνιση κατανομή του βάρους της αναδιαρθρώσεως στην οποία προέβη η Επιτροπή με τις αποφάσεις της 29ης Ιουνίου 1983.

II — Επί του παραδεκτού

13 Στην προσφυγή της η προσφεύγουσα ζητούσε την ακύρωση των τεσσάρων προσβαλλομένων αποφάσεων, προτείνοντας, σε περίπτωση ακυρώσεως, να καθορίσει το Δικαστήριο τις αρχές και τις κατευθυντήριες γραμμές που πρέπει να τηρεί η Επι-

τροπή κατά την έγκριση ενισχύσεων, καθώς και να υποχρεώσει το Δικαστήριο την Επιτροπή να εκδώσει νέες αποφάσεις επ' αυτής της βάσεως.

14 Στην αντίκρουσή της, η Επιτροπή ζήτησε να κριθεί η προσφυγή απαράδεκτη εν μέρει. Πράγματι, έκρινε ότι ορισμένοι από τους ισχυρισμούς που προβάλλονται στην προσφυγή δεν έχουν άμεση σχέση με το αντικείμενο της προσφυγής, καθώς και ότι η προσφεύγουσα αμφισβητεί, μεταξύ άλλων, το γεγονός ότι οι μειώσεις της παραγωγικής ικανότητας που επιβάλλονται στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας είναι υπερβολικές, ενώ η προσφυγή δεν στρέφεται κατά της αποφάσεως 83/392, της 29ης Ιουνίου 1983, που απευθύνεται στη γερμανική κυβέρνηση.

15 Στην απάντησή της η προσφεύγουσα διευκρίνισε ότι με την προσφυγή δεν επιδιώκει να επιτύχει, υπέρ της γερμανικής βιομηχανίας σιδήρου και χάλυβα, λιγότερη μείωση της παραγωγικής ικανότητας ή αύξηση των ενισχύσεων. Αντιθέτως, εκείνο που επιδιώκει είναι να λάβουν οι επιχειρήσεις σιδήρου και χάλυβα του Βελγίου, της Γαλλίας, της Ιταλίας και του Ηνωμένου Βασιλείου μικρότερες ενισχύσεις ή να προβούν σε μεγαλύτερη μείωση της παραγωγικής τους ικανότητας. Για το λόγο αυτό η προσφεύγουσα αποσαφήνισε το αίτημά της, τροποποιώντας το κατά την έννοια ότι με την προσφυγή της ζητεί την ακύρωση εν μέρει των τεσσάρων επιδίκων αποφάσεων, καθόσον η Επιτροπή ενέκρινε με αυτές ενισχύσεις που δεν είναι απολύτως απαραίτητες για την υλοποίηση των προγραμμάτων αναδιαρθρώσεως της βιομηχανίας σιδήρου και χάλυβα των εν λόγω τεσσάρων κρατών μελών.

16 Η προσφεύγουσα διευκρίνισε, επίσης, ότι ο ισχυρισμός που είχε προβάλει αρχικώς για παραβίαση της διαδικασίας που προβλέπει ο δεύτερος κώδικος ενισχύσεων, συνιστά στην πραγματικότητα επικουρικό αίτημα. Αν το Δικαστήριο δεν δεχθεί τα αιτήματα που διατυπώνει κατά κύριο λόγο η προσφεύγουσα, η τελευταία ζητεί, πράγματι, σύμφωνα με τα όσα αναφέρει στην απάντησή της, επικουρικώς, την ακύρωση εν μέρει των τεσσάρων προσβαλλομένων αποφάσεων καθόσον η Επιτροπή εγκρίνει με αυτές ενισχύσεις το ποσό των οποίων υπερβαίνει το ποσό των ενισχύσεων που είχαν κοινοποιηθεί πριν από τις 30 Σεπτεμβρίου 1982, ημερομηνία μέχρι την οποία, σύμφωνα με το άρθρο 8, παράγραφος 1, του δεύτερου κώδικα, έπρεπε να είχαν πραγματοποιηθεί όλες οι κοινοποιήσεις προγραμμάτων ενισχύσεων.

17 Στην ανταπάντησή της η Επιτροπή δήλωσε ότι ο περιορισμός αυτός του αντικειμένου της προσφυγής συνεπάγεται την άρση των αντιρρήσεων που προβλήθηκαν κατά του παραδεκτού της προσφυγής. Ωστόσο, η νέα διατύπωση του αιτήματος δημιουργεί νέα προβλήματα παραδεκτού, καθόσον αίτηση ακυρώσεως γίνεται δεκτή μόνο εφόσον καθορίζει το αντικείμενό της χωρίς όρους και κατά τρόπο σαφή και οριστικό. Αυτό, όμως, δεν συμβαίνει με το κύριο αίτημα το οποίο ζητεί την ακύρωση του μέρους εκείνου των προσβαλλομένων αποφάσεων που το Δικαστήριο θα θεωρούσε ως παράνομο, στερούμενο έτσι κάθε ακρίβειας.

18 Η Επιτροπή προσθέτει ότι, κατά την άποψή της, και το επικουρικό αίτημα είναι επίσης απαράδεκτο διότι δεν πρόκειται για επικουρικό αίτημα αλλά για εναλλακτικό αίτημα. Πράγματι, δεν υφίσταται καμία ιεραρχική σχέση μεταξύ των αιτημάτων που χαρακτηρίζονται κύριο και επικουρικό, τα οποία, στην πραγματικότητα, αποτελούν δύο διακεκριμένα αιτήματα.

19 Ο λόγος απαραδέκτου που αναφέρεται στην έλλειψη ακρίβειας του κύριου αιτήματος πρέπει να απορριφθεί. Στην απάντησή της, η προσφεύγουσα ζήτησε από το Δικαστήριο να ακυρώσει την έγκριση που παρέχεται με τις επίδικες αποφάσεις για χορήγηση ενισχύσεων, καθόσον το ποσό των ενισχύσεων αυτών είναι υπερβολικό σε σχέση με τις αναδιαρθρώσεις που επιβάλλονται στο αντίστοιχο κράτος μέλος. Η προσφεύγουσα παρέθεσε αριθμητικά παραδείγματα για να δείξει κατά πόσον η σχέση μεταξύ του ποσού της χορηγουμένης ενισχύσεως και της επιβαλλόμενης αναδιαρθρώσεως είναι διαφορετική, στην περίπτωση των τεσσάρων προσβαλλομένων αποφάσεων, σε σχέση με εκείνη των πέντε άλλων αποφάσεων της 29ης Ιουνίου 1983. Θέτοντας, λοιπόν, στο Δικαστήριο το ερώτημα αν ο δεύτερος κώδικας ενισχύσεων καθιερώνει μια άμεση σχέση μεταξύ του ύψους της ενισχύσεως και της μειώσεως της παραγωγικής ικανότητας, η προσφεύγουσα διατύπωσε ένα αίτημα που είναι επαρκώς ακριβές ώστε να μπορεί να το εξετάσει το Δικαστήριο.

20 Το επιχείρημα της Επιτροπής κατά του παραδεκτού του επικουρικού αιτήματος δεν μπορεί, επίσης, να γίνει δεκτό. Το γεγονός ότι η προσφεύγουσα χαρακτηρίζει το δεύτερο αίτημά της ως « επικουρικό αίτημα » σημαίνει απλώς ότι θέτει το αίτημα αυτό υπό την κρίση του Δικαστηρίου μόνο στην περίπτωση που απορριφθεί το κύριο αίτημα. Ο τρόπος αυτός ενεργείας δεν αντίκειται προς τον κανονισμό διαδικασίας.

III — Η σχέση μεταξύ των ενισχύσεων και της αναδιαρθρώσεως

21 Υπέρ του κυρίου αιτήματός της η προσφεύγουσα επικαλείται, αφενός, την παραβίαση του δεύτερου κώδικα ενισχύσεων· ισχυρίζεται, συγκεκριμένα, ότι ενεκρίθησαν, για τις επιχειρήσεις σιδήρου και χάλυβα του Βελγίου, της Γαλλίας, της Ιταλίας και του Ηνωμένου Βασιλείου ενισχύσεις οι οποίες υπερβαίνουν κατά πολύ το επίπεδο που θα ήταν αναγκαίο για την υλοποίηση των μέτρων περιορισμού που επιβλήθηκαν. Η προσφεύγουσα επικαλείται, αφετέρου, διάκριση εις βάρος των μη επιδοτουμένων επιχειρήσεων και, ιδίως, των γερμανικών επιχειρήσεων, από τις οποίες ζητήθηκαν μειώσεις παραγωγικής ικανότητας αισθητά μεγαλύτερες σε σχέση με τις ενισχύσεις που εγκρίθηκαν.

22 Για να στηρίξει την άποψή της κατά την οποία η Επιτροπή παραβίασε τον δεύτερο κώδικα ενισχύσεων, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται, ιδίως, ότι οι μειώσεις παραγωγικής

ικανότητας που ζήτησε η Επιτροπή δεν αρκούν για να αποκαταστήσουν την ανταγωνιστικότητα της ευρωπαϊκής βιομηχανίας σιδήρου και χάλυβα καθώς και η Επιτροπή ενέκρινε ενισχύσεις οι οποίες δεν δικαιολογούνται από ένα πρόγραμμα αναδιαρθρώσεως που έχει εκ των προτέρων καταρτιστεί. Εγκρίνοντας τις ενισχύσεις, η Επιτροπή απέδωσε ιδιαίτερα μεγάλη σημασία σε περιφερειακά και κοινωνικά προβλήματα και παρέλειψε να λάβει υπόψη της τις μειώσεις παραγωγικής ικανότητας που πραγματοποίησαν, χωρίς επιδοτήσεις, ορισμένες επιχειρήσεις. Η Επιτροπή ενέκρινε, κατά τρόπο δυσανάλογο και μη καλυπτόμενο από τον κώδικα ενισχύσεων, τη χορήγηση ενισχύσεων για τη λειτουργία και προκάλεσε στρεβλώσεις του ανταγωνισμού με τη χορήγηση δυσανάλογων ενισχύσεων.

23 Η προσφεύγουσα διευκρινίζει, σχετικώς, ότι η Επιτροπή επέβαλε στη γερμανική βιομηχανία σιδήρου και χάλυβα μείωση της παραγωγικής ικανότητας κατά 6,01 εκατομμύρια τόνους ως αντιστάθμισμα για συνολικό ποσό ενισχύσεων 4,3 δισεκατομμυρίων ECU, που αντιστοιχεί σε 720 ECU περίπου ανά τόνο μειώσεως της παραγωγικής ικανότητας. Εφόσον το κριτήριο αυτό εφαρμόστηκε στις γερμανικές επιχειρήσεις το ίδιο κριτήριο έπρεπε να ισχύσει και για τις επιχειρήσεις των τεσσάρων κρατών μελών που αφορούν οι προσβαλλόμενες αποφάσεις. Συνεπώς, οι αποφάσεις αυτές πρέπει να ακυρωθούν καθόσον εγκρίνουν τη χορήγηση ενισχύσεων το ύψος των οποίων υπερβαίνει τα 720 ECU ανά τόνο μειώσεως της παραγωγικής ικανότητας.

24 Η προσφεύγουσα προσθέτει ότι την άνιση μεταχείριση μεταξύ των γερμανικών επιχειρήσεων και των επιχειρήσεων των τεσσάρων κρατών μελών οξύνει ακόμη περισσότερο το γεγονός ότι η Επιτροπή, εκδίδοντας τις επίδικες αποφάσεις, δεν έλαβε υπόψη της ούτε τις προσπάθειες αναδιαρθρώσεως που πραγματοποίησαν, πριν από το 1980, οι γερμανικές επιχειρήσεις σιδήρου και χάλυβα ούτε τις σημαντικές ενισχύσεις που είχαν χορηγηθεί προγενέστερα στις επιχειρήσεις των εν λόγω τεσσάρων κρατών μελών. Εξάλλου, οι γερμανικές επιχειρήσεις σιδήρου και χάλυβα είχαν ήδη καταβάλει προσπάθειες, πριν από το έτος 1980, για να μειώσουν, με δικά τους μέσα, την πλεονάζουσα παραγωγική τους ικανότητα, προκειμένου να προσαρμοστούν εγκαίρως στις νέες απαιτήσεις της αγοράς. Εξάλλου, οι επιχειρήσεις των τεσσάρων κρατών μελών διατήρησαν σε λειτουργία μη αποδοτικές, και μάλιστα πεπαλαιωμένες, εγκαταστάσεις χάρις στις δημόσιες επιδοτήσεις που ελάμβαναν επί σειρά ετών.

25 Η παρεμβαίνουσα υποστηρίζει, μετά τη διατύπωση αμφιβολιών ως προς τη νομιμότητα του δεύτερου κώδικα ενισχύσεων, ότι εν πάση περιπτώσει η Επιτροπή, στις τέσσερις αποφάσεις κατά των οποίων στρέφεται η προσφυγή, υπερέβη τις αρμοδιότητες που της απονέμει ο εν λόγω κώδικας. Πράγματι, ενέκρινε ενισχύσεις για τη λειτουργία ικανές να συμβάλλουν στη διατήρηση μη αποδοτικών εγκαταστάσεων, καθώς και ενισχύσεις σε επιχειρήσεις η ανταγωνιστικότητα των οποίων είναι αδύνατον να διασφαλιστεί, μετά την 31η Δεκεμβρίου 1985, χωρίς τη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων.

26 Η Επιτροπή αμφισβητεί το βάσιμο των δύο ισχυρισμών επί των οποίων στηρίζεται, κατά την άποψή της, η προσφυγή. Κατ' αρχάς, οι επίδικες αποφάσεις δεν προβαίνουν σε διαφορετική μεταχείριση των επιχειρήσεων σιδήρου και χάλυβα που είναι εγκατεστημένες στα τέσσερα κράτη μέλη σε σχέση με τις υπόλοιπες επιχειρήσεις σιδήρου και χάλυβα της Κοινότητας. Εξάλλου, ο δεύτερος κώδικας ενισχύσεων δεν καθιερώνει μια αριθμητική σχέση μεταξύ του ύψους των επιτρεπομένων ενισχύσεων και της εκτάσεως των αιτουμένων μειώσεων της παραγωγικής ικανότητας.

27 Από την άποψη αυτή, η Επιτροπή ισχυρίζεται, κατ' αρχάς, ότι είναι αδύνατη η ομοιόμοφη εφαρμογή σε όλα τα κράτη μέλη του ίδιου κριτηρίου, ποσοτικού ή άλλου, ως προς τη σχέση μεταξύ των ενισχύσεων που επιτρέπονται ακόμα και των μειώσεων παραγωγικής ικανότητας που είναι απαραίτητες. Ο δεύτερος κώδικας επιβάλλει, ακριβώς, στην Επιτροπή την υποχρέωση να λάβει υπόψη της, κατά την εξέταση των προγραμμάτων ενισχύσεων που έχουν κοινοποιηθεί, διάφορους παράγοντες όπως η έκταση της αναδιαρθρώσεως που έχει ήδη υλοποιηθεί και τα περιφερειακά και κοινωνικά προβλήματα τα οποία διαφέρουν από το ένα κράτος στο άλλο. Η Επιτροπή αναφέρει, στο σημείο αυτό, το άνισο βάρος της ανεργίας στα διάφορα κράτη μέλη· παρέθεσε αριθμητικά στοιχεία για την απασχόληση στον τομέα της βιομηχανίας σιδήρου και χάλυβα από τα οποία προκύπτει ότι στο εσωτερικό της Κοινότητας και κατά την περίοδο των ετών 1973-1984, 300 000 περίπου εργαζόμενοι έχασαν τη θέση τους, από τους οποίους 22 800 στο Βέλγιο, 64 700 στη Γερμανία, 61 000 στη Γαλλία, 2 600 στην Ιταλία και 132 500 στο Ηνωμένο Βασίλειο.

28 Χωρίς να αρνείται ότι σκοπός του δεύτερου κώδικα ενισχύσεων είναι να συμβάλει στην αναδιάρθρωση της αγοράς σιδήρου και χάλυβα, περιλαμβανομένης και της μειώσεως της παραγωγικής ικανότητας, η Επιτροπή αναφέρει ότι σκοπός του κώδικα δεν είναι να περιορίσει το πλεόνασμα παραγωγικής ικανότητας στο σύνολό του. Αν συνέβαινε διαφορετικά το βάρος της αναδιαρθρώσεως θα έπρεπε να το φέρουν μόνο οι υψηλά επιδοτούμενες επιχειρήσεις, γεγονός που θα είχε ως συνέπεια την πλήρη εξαφάνιση της βιομηχανίας σιδήρου και χάλυβα σε ορισμένες περιφέρειες της Κοινότητας. Η Επιτροπή, για να τονίσει τον ισχυρισμό της, αναφέρει ότι για τα προϊόντα θερμής ελάσεως η συνολική παραγωγική ικανότητα ανέρχεται σε 168 εκατομμύρια τόνους, εκ των οποίων 76 εκατομμύρια τόνοι παράγονται από επιχειρήσεις που λαμβάνουν ενισχύσεις και ότι ο στόχος της αναδιαρθρώσεως που έθεσαν για την περίοδο 1980-1985 η Επιτροπή και το Συμβούλιο, προβλέπει μείωση της παραγωγικής ικανότητας κατά 30 έως 35 εκατομμύρια τόνους· θα ήταν εντελώς αδύνατο να απαιτηθεί από τις επιδοτούμενες επιχειρήσεις να μειώσουν κατά το ήμισυ την παραγωγική τους ικανότητα.

29 Η Επιτροπή αναφέρει, τέλος, ότι οι αποφάσεις της 29ης Ιουνίου 1983 είναι γενικές αποφάσεις που αφορούν τα ανώτατα ποσά ενισχύσεων και τις ελάχιστες μειώσεις παραγωγικής ικανότητας. Η χορήγηση των ενισχύσεων που επιτρέπουν οι εν λόγω

αποφάσεις εξαρτάται από την τήρηση των προϋποθέσεων και των υποχρεώσεων που προβλέπουν οι εν λόγω αποφάσεις και οι οποίες αναφέρονται, ιδίως, στην αποκατάσταση της βιωσιμότητας των επιχειρήσεων και στη μείωση της παραγωγικής τους ικανότητας. Τα κράτη μέλη μπορούν πράγματι να χορηγήσουν τις εν λόγω ενισχύσεις μόνο εφόσον η Επιτροπή διαπιστώσει ότι τηρήθηκαν οι προϋποθέσεις και υποχρεώσεις αυτές. Οι « αποδεσμεύσεις » των ενισχύσεων αποφασίζονται, ιδίως σε ό,τι αφορά τις ενισχύσεις για τη λειτουργία, μόνο μετά από έρευνα εκ μέρους της Επιτροπής, της βιωσιμότητας της σχετικής επιχειρήσεως, με την προοπτική της αποκαταστάσεως της ανταγωνιστικότητάς της σε συνδυασμό με τα συγκεκριμένα μέτρα αναδιαρθρώσεως.

30 Πρέπει, κατ' αρχάς, να γίνει δεκτό σχετικώς ότι ορθώς η προσφεύγουσα υπογράμμισε τη στενή σχέση που υφίσταται, στο πλαίσιο της εφαρμογής της Συνθήκης ΕΚΑΧ σε περίοδο κρίσεως, μεταξύ της χορηγήσεως ενισχύσεων στη βιομηχανία σιδήρου και χάλυβα και των προσπαθειών αναδιαρθρώσεως που απαιτούνται από τον εν λόγω βιομηχανικό κλάδο. Πράγματι, το άρθρο 4 της Συνθήκης απαγορεύει « τις επιδοτήσεις ή ενισχύσεις που χορηγούνται από τα κράτη ... υπό οποιαδήποτε μορφή ». Υπό τις προϋποθέσεις αυτές, θεσπίζοντας, κατ' εφαρμογή του άρθρου 95, πρώτη και δεύτερη παράγραφος, της Συνθήκης ΕΚΑΧ, κοινοτικό σύστημα ενισχύσεων, η κατ' αρχήν αποδοχή του οποίου δεν αμφισβητήθηκε από τη γερμανική κυβέρνηση στο πλαίσιο της παρούσας διαδικασίας, η Επιτροπή, σε καμία περίπτωση, δεν μπορούσε να εγκρίνει τη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων οι οποίες δεν είναι απαραίτητες για την επίτευξη των σκοπών που καθορίζει η Συνθήκη και οι οποίες θα μπορούσαν να επιφέρουν στρεβλώσεις του ανταγωνισμού στην κοινή αγορά σιδήρου και χάλυβα.

31 Από το δεύτερο κώδικα ενισχύσεων προκύπτει ότι η Επιτροπή, θεσπίζοντας τη γενική αυτή απόφαση, και το Συμβούλιο, παρέχοντας τη σύμφωνη γνώμη του, είχαν υπόψη τους ότι, η επί ορισμένο χρόνο χορήγηση ενισχύσεων ήταν απαραίτητη για την αποκατάσταση της ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής βιομηχανίας σιδήρου και χάλυβα και ότι, για την επίτευξη του σκοπού αυτού, ήταν απαραίτητο να καταβληθεί σημαντική προσπάθεια αναδιαρθρώσεως του βιομηχανικού αυτού κλάδου, η οποία περιελάμβανε, ιδίως, αισθητή μείωση της παραγωγικής ικανότητας. Υπό την προοπτική αυτή, ο δεύτερος κώδικας ενισχύσεων καθιέρωσε σαφώς μια σχέση μεταξύ της χορηγήσεως ενισχύσεων και της προσπάθειας αναδιαρθρώσεως.

32 Η χρησιμοποίηση των ενισχύσεων για την επίτευξη της αναδιαρθρώσεως και η επιρροή που οι ενισχύσεις αυτές μπορούν να έχουν στη διαδικασία μειώσεως της παραγωγικής ικανότητας γίνεται ευχερέστερα κατανοητή στην περίπτωση των ενισχύσεων για επενδύσεις, για το κλείσιμο και για την έρευνα και την ανάπτυξη, απ' ό,τι στην περίπτωση των ενισχύσεων για τη λειτουργία οι οποίες, σύμφωνα με το άρθρο 5 του δεύτερου κώδικα ενισχύσεων, αποτελούν απλές « ενισχύσεις χορηγούμενες για τη

διευκόλυνση της λειτουργίας ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων εγκαταστάσεων ». Πρέπει, ωστόσο, να αναγνωριστεί ότι η χορήγηση ενισχύσεων για τη λειτουργία εξαρτάται, σύμφωνα με το εν λόγω άρθρο 5, από ιδιαίτερα αυστηρές προϋποθέσεις σκοπός των οποίων είναι ακριβώς να διασφαλίσουν ότι οι ενισχύσεις αυτές θα χρησιμοποιηθούν για την υλοποίηση μιας ιδιαίτερης προσπάθειας αναδιαρθρώσεως.

33 Ωστόσο, καίτοι ο δεύτερος κώδικας ενισχύσεων καθιερώνει μια σχέση μεταξύ της αναδιαρθρώσεως και της χορηγήσεως των ενισχύσεων, ούτε από τις διατάξεις του ούτε από τις αιτιολογικές του σκέψεις μπορεί να συναχθεί ότι καθιερώνει ή ότι επιδιώκει να καθιερώσει μια ακριβή ποσοτική σχέση μεταξύ του ποσού των ενισχύσεων και της εκτάσεως της παραγωγικής ικανότητας που πρέπει να περιοριστεί. Ειδικότερα, ο δεύτερος κώδικας δεν περιέχει κανένα στοιχείο που να αναφέρει ότι η μείωση της παραγωγικής ικανότητας που επιβάλλει η Επιτροπή πρέπει να παρουσιάζει, σε όλα τα κράτη μέλη, μια σταθερή σχέση με το συνολικό ποσό των χορηγουμένων ενισχύσεων.

34 Ορθώς, πράγματι, διευκρίνισε η Επιτροπή ότι οι παράγοντες που μπορούν να επηρεάσουν, κατά την εφαρμογή του δεύτερου κώδικα ενισχύσεων, τα συγκεκριμένα ποσά των εγκρινομένων ενισχύσεων δεν περιορίζονται μόνο στον αριθμό των τόνων παραγωγικής ικανότητας που πρέπει να περιοριστεί, αλλά περιλαμβάνουν και άλλα στοιχεία, τα οποία ποικίλλουν από τη μια περιοχή της Κοινότητας στην άλλη, όπως οι προσπάθειες αναδιαρθρώσεως που έχουν υλοποιηθεί πριν από το 1980, τα περιφερειακά και κοινωνικά προβλήματα που προκαλεί η κρίση της βιομηχανίας σιδήρου και χάλυβα, η τεχνολογική εξέλιξη και η προσαρμογή των επιχειρήσεων στις απαιτήσεις της αγοράς.

35 Από τις προηγούμενες σκέψεις προκύπτει ότι η αιτίαση που στηρίζεται στη δυσαναλογία μεταξύ των ενισχύσεων που εγκρίθηκαν με τις επίδικες αποφάσεις και των μειώσεων παραγωγικής ικανότητας που επιβάλλουν οι αποφάσεις αυτές δεν μπορεί να γίνει δεκτή.

36 Ως προς την αιτίαση που στηρίζεται στην άνιση μεταχείριση, θα ήταν βάσιμη μόνο στην περίπτωση που από τις επίδικες αποφάσεις θα είχαν προκύψει είτε διαφορετικά οφέλη για επιχειρήσεις σιδήρου και χάλυβα που βρίσκονται στην ίδια κατάσταση, είτε παρόμοια οφέλη για επιχειρήσεις σιδήρου και χάλυβα που βρίσκονται σε αισθητά διαφορετικές καταστάσεις. Ούτε όμως από τα σχετικά της δικογραφίας ούτε από τις συζητήσεις που διεξήχθησαν ενώπιον του Δικαστηρίου δεν μπορεί να συναχθεί ότι κάτι παρόμοιο συνέβη στην παρούσα περίπτωση. Πράγματι, ορθώς υπογράμμισε η Επιτροπή τις σημαντικά διαφορετικές καταστάσεις στις οποίες βρίσκονται οι ατομικές επιχειρήσεις, καθώς και τις πολύ διαφορετικές προϋποθέσεις από τις οποίες εξαρτάται η χορήγηση στις επιχειρήσεις αυτές των ενισχύσεων.

37 Σε ό,τι αφορά ειδικότερα το επιχείρημα της προσφεύγουσας ότι οι γερμανικές επιχειρήσεις σιδήρου και χάλυβα υπέστησαν, κατά τρόπο δυσανάλογο, το βάρος της αναδιαρθρώσεως, πρέπει να αναφερθεί ότι, σύμφωνα με τα αριθμητικά στοιχεία που δεν αμφισβητήθηκαν και αφορούν τα προϊόντα θερμής ελάσεως, το μερίδιο των γερμανικών επιχειρήσεων στην παραγωγική ικανότητα της Κοινότητας θα ανέρχεται σε 33,1 % το 1986, ενώ ανερχόταν σε 31,6 % το 1980. Η συμβολή των γερμανικών επιχειρήσεων στη μείωση των ικανοτήτων παραγωγής, από το 1980, ανέρχεται σε 11,3 % ενώ ο μέσος όρος για την Κοινότητα ανέρχεται σε 15,9 %.

38 Οι ισχυρισμοί, επομένως, της προσφεύγουσας πρέπει επίσης να απορριφθούν καθόσον στηρίζονται στη διάκριση εις βάρος των γερμανικών επιχειρήσεων σε σχέση με τις λοιπές επιχειρήσεις σιδήρου και χάλυβα.

39 Συνεπώς, το κύριο αίτημα πρέπει να απορριφθεί.

IV — Η τήρηση των προθεσμιών

40 Επικουρικώς, η προσφεύγουσα προβάλλει παραβίαση του άρθρου 8 του δεύτερου κώδικα ενισχύσεων. Ισχυρίζεται, σχετικώς, ότι οι προσβαλλόμενες αποφάσεις ενέκριναν ενισχύσεις το συνολικό ποσό των οποίων παρουσιάζει διαφορά 7,5 δισεκατομμυρίων περίπου ECU σε σχέση με τα ποσά των ενισχύσεων που κοινοποιήθηκαν στην Επιτροπή πριν από τις 30 Σεπτεμβρίου 1982, ημερομηνία κατά την οποία, σύμφωνα με το άρθρο 8, παράγραφος 1, του δεύτερου κώδικα έπρεπε να έχουν κοινοποιηθεί στην Επιτροπή όλα τα προγράμματα ενισχύσεων. Η προσφεύγουσα παρατηρεί, σχετικώς, ότι η γερμανική κυβέρνηση δεν πληροφορήθηκε την αύξηση αυτή των ενισχύσεων παρά μόνο με τη δημοσίευση των αποφάσεων της 29ης Ιουνίου 1983.

41 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι με την ενέργειά της αυτή η Επιτροπή παραβίασε τις διατάξεις του δεύτερου κώδικα σε δύο σημεία: κατ' αρχάς, δεν τήρησε την προθεσμία που προβλέπει το άρθρο 8, παράγραφος 1, παρά το ότι πρόκειται για ανατρεπτική προθεσμία· περαιτέρω, δεν έδωσε τη δυνατότητα στα κράτη μέλη να διατυπώσουν την άποψή τους σχετικά με τα προγράμματα ενισχύσεων που κοινοποιήθηκαν μετά τις 30 Σεπτεμβρίου 1982, κατά παράβαση των επιταγών του άρθρου 8, παράγραφος 2, του δεύτερου κώδικα.

42 Η Επιτροπή ομολογεί ότι το ποσό των ενισχύσεων που ενέκρινε με τις αποφάσεις της 29ης Ιουνίου 1983 υπερβαίνει το ποσό των ενισχύσεων που τις είχαν κοινοποιηθεί από τις 30 Σεπτεμβρίου 1982 και ότι δεν ζήτησε, σχετικά, τη γνώμη των κρατών

μελών. Η Επιτροπή παραδέχεται, επίσης, ότι, δυνάμει του άρθρου 12, παράγραφος 1, του δεύτερου κώδικα ενισχύσεων η προθεσμία του άρθρου 8, παράγραφος 1, του κώδικα δεν μπορεί να τροποποιηθεί παρά μόνο με σύμφωνη γνώμη του Συμβουλίου, το οποίο, στην προκειμένη περίπτωση, δεν αποφάνθηκε.

43 Η Επιτροπή θεωρεί, ωστόσο, ότι η προθεσμία της 30ής Σεπτεμβρίου 1982 που προβλέπει το άρθρο 8, παράγραφος 1, του κώδικα αποτελεί απλή διαδικαστική προθεσμία που σκοπός της είναι να συμβάλει στην αποτελεσματικότητα δράσεως της Επιτροπής και, ιδίως, να της εξασφαλίσει επαρκή χρόνο ώστε να μπορέσει να εξετάσει αν τα προγράμματα ενισχύσεων συμβιβάζονται με την κοινή αγορά. Πράγματι, η νομική φύση της προθεσμίας κοινοποιήσεως δεν μπορεί να καθοριστεί παρά αν ληφθεί υπόψη ο σκοπός του άρθρου 8, παράγραφος 1, και η σημασία της σε σχέση με τις άλλες ημερομηνίες που προβλέπει ο κώδικας. Η πραγματική ανατρεπτική προθεσμία είναι εκείνη της 1ης Ιουλίου 1983, μετά την οποία, σύμφωνα με το άρθρο 2, παράγραφος 1, του κώδικα δεν μπορεί πλέον να εγκριθεί καμιά ενίσχυση.

44 Κατόπιν αιτήσεως του Δικαστηρίου, η Επιτροπή διευκρίνισε ότι η αύξηση του ποσού των ενισχύσεων, κατά την περίοδο μεταξύ 30 Σεπτεμβρίου 1982 και 29 Ιουνίου 1983, δεν οφείλεται σε νέα προγράμματα που κοινοποιήθηκαν μετά την πρώτη ημερομηνία, αλλά σε αύξηση των ποσών που είχαν ήδη υποβάλει στην Επιτροπή τα κράτη μέλη.

45 Το πρώτο πρόβλημα που ανακύπτει σχετικά είναι αν, όπως υποστηρίζει η προσφεύγουσα, η προθεσμία κοινοποιήσεως που τάσσει το άρθρο 8, παράγραφος 1, αποτελεί ανατρεπτική προθεσμία, υπό την έννοια ότι αποκλείει την έγκριση κάθε προγράμματος που κοινοποιήθηκε καθυστερημένα.

46 Επί του σημείου αυτού δεν μπορεί να γίνει δεκτή η αντίθετη άποψη που υποστήριξε η Επιτροπή. Το άρθρο 12 του δεύτερου κώδικα ενισχύσεων προβλέπει, πράγματι, ρητώς ότι οι προθεσμίες του άρθρου 8, παράγραφος 1, του κώδικα, καθώς και οι προθεσμίες των άρθρων 2, 5 και 6 δεν μπορούν να τροποποιηθούν από την Επιτροπή παρά μόνο αν η τροποποίηση επιβάλλεται από την εξέλιξη της αγοράς και του επιπέδου των τιμών των προϊόντων σιδήρου και χάλυβα και εφόσον υπάρξει σύμφωνη γνώμη του Συμβουλίου.

47 Συνεπώς η Επιτροπή δεν μπορούσε να εγκρίνει ενισχύσεις αν τα προγράμματα για τη χορήγηση ή την τροποποίηση των ενισχύσεων αυτών δεν της είχαν κοινοποιηθεί το βραδύτερο μέχρι τις 30 Σεπτεμβρίου 1982.

48 Το δεύτερο πρόβλημα που ανακύπτει από την ερμηνεία του άρθρου 8, παράγραφος 1, του κώδικα είναι το πρόβλημα του καθορισμού της σημασίας της φράσεως « προγράμματα που αποβλέπουν στην εγκαθίδρυση ή τροποποίηση των ενισχύσεων »:

49 Η Επιτροπή υπογραμμίζει, σχετικώς, ότι προσπάθησε να καταλήξει το ταχύτερο δυνατόν σε απόφαση ως προς το συμβιβαστό των προγραμμάτων αναδιαρθρώσεως που της υποβλήθηκαν με τις ουσιαστικές διατάξεις περί ενισχύσεων και να διαβουλευτεί, στο πλαίσιο της διαδικασίας αυτής, με τα κράτη μέλη, σύμφωνα με το άρθρο 8, παράγραφος 2. Η Επιτροπή παραδέχεται ότι σε πολλές περιπτώσεις τα προγράμματα που κοινοποίησαν τα κράτη μέλη δεν ανέφεραν το ακριβές ποσό των σχεδιαζομένων ενισχύσεων.

50 Το Δικαστήριο θεωρεί ότι τα « προγράμματα » που έπρεπε να κοινοποιηθούν στην Επιτροπή πριν από τις 30 Σεπτεμβρίου 1982 έπρεπε να αναφέρουν, στο πλαίσιο ενός προγράμματος αναδιαρθρώσεως, τον ακριβή τύπο, το σκοπό και τη σχεδιαζόμενη χρησιμοποίηση της ενισχύσεως, χωρίς να απαιτείται ο ακριβής καθορισμός του ποσού που ζητείται να εγκριθεί. Καίτοι είναι αληθές ότι η Επιτροπή δεν μπορεί να καθορίσει το αν μια ενίσχυση συμβιβάζεται με την κοινή αγορά, χωρίς να γνωρίζει ποιας τάξεως είναι τα ποσά της σχεδιαζομένης ενισχύσεως, η γνώση του ακριβούς ποσού δεν είναι, ωστόσο, αναγκαία κατά το πρώτο στάδιο ελέγχου των προγραμμάτων ενισχύσεων. Τα ποσά αυτά, λοιπόν, μπορούσαν να διευκρινιστούν μεταγενέστερα.

51 Συνεπώς, το γεγονός ότι το ποσό των ενισχύσεων που ενέκρινε τελικά η Επιτροπή υπερβαίνει το ποσό που είχε κοινοποιηθεί στις 30 Σεπτεμβρίου 1982 δεν συνιστά παράβαση του άρθρου 8, παράγραφος 1, του δεύτερου κώδικα ενισχύσεων, εκτός αν η αύξηση που πραγματοποιήθηκε μετά την ημερομηνία αυτή μεταβάλλει τη φύση της σχεδιαζομένης ενισχύσεως και, συνεπώς, το εφαρμοζόμενο πρόγραμμα δεν είναι το ίδιο με εκείνο που είχε κοινοποιηθεί. Η προσφεύγουσα δεν επικαλέστηκε, ωστόσο, τέτοια τροποποίηση των προγραμμάτων που είχαν κοινοποιηθεί.

52 Σε ό,τι αφορά ειδικότερα το επιχείρημα της προσφεύγουσας που αναφέρεται στην παραβίαση, εκ μέρους της Επιτροπής, της υποχρεώσεώς της να διαβουλεύεται με τα κράτη μέλη σχετικά με τα κοινοποιούμενα προγράμματα, πρέπει να παρατηρηθεί ότι δεν αμφισβητήθηκε ότι η Επιτροπή προέβη στη διαβούλευση αυτή για τα προγράμματα, όπως αυτά είχαν αρχικώς κοινοποιηθεί. Επίσης, η Επιτροπή υποστήριξε, χωρίς να αντικρουστεί, ότι πριν από κάθε « αποδέσμευση » ενισχύσεως, που επιτρέπει στα κράτη μέλη να χορηγήσουν πράγματι την ενίσχυση, διαβουλεύεται με τα κράτη μέλη στο πλαίσιο πολυμερών συναντήσεων. Η διαδικασία αυτή δεν αντιβαίνει προς τις επιταγές του άρθρου 8, παράγραφος 2, του δεύτερου κώδικα ενισχύσεων.

53 Συνεπώς το επικουρικό αίτημα πρέπει να απορριφθεί.

V — Συμπέρασμα

54 Από τις προηγούμενες σκέψεις προκύπτει ότι η προσφυγή πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό της.

Επί των δικαστικών εξόδων

55 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του κανονισμού διαδικασίας ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα. Δεδομένου ότι η προσφεύγουσα ηττήθη, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα. Η παρεμβαίνουσα φέρει τα δικαστικά της έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

αποφασίζει:

1) **Απορρίπτει την προσφυγή.**

2) **Καταδικάζει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα· η παρεμβαίνουσα φέρει τα δικαστικά της έξοδα.**

Mackenzie Stuart Bosco Due Pescatore

Koopmans Everling Bahlmann Galmot Joliet

Δημοσιεύτηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 3 Οκτωβρίου 1985.

Ο γραμματέας

P. Heim

Ο πρόεδρος

A. J. Mackenzie Stuart